

۴۷۹۹۹۲
۹۶۱۱۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سیستم فرماندهی حادثه ICS

مؤلف:

علیرضا فرج الهی

نشر فن آوران

سرشناسه

: فرج الهی، علیرضا، ۱۳۳۶-

عنوان و نام پدید آور

: سیستم فرماندهی حادثه ICS/مولفین: علیرضا فرج الهی

مشخصات نشر

: تهران: فن آوران، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری

: ۱۳۴ ص.

شابک

: ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۹-۱۰۹-۹

وضعیت فهرست نویسی

: فیفا

موضوع

: فرماندهی حوادث

موضوع

: Incident command systems

رده بندی کنگره

: ۱۳۹۵ ۹ س ۴/ف ۵۵/۷۵ HV

رده بندی دیویی

: ۳۶۳/۳۴۵۲۵

شماره کتابشناس ملی

: ۴۵۴۸۲۹۰

نشر فن آوران

سیستم فرماندهی حادثه ICS

- مولف: علیرضا فرج الهی
- نوبت چاپ: اول ۱۳۹۵
- صفحه آرای: مریم تنهایی
- چاپ و صحافی: عطا
- شمارگان: ۵۰۰ نسخه
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۹-۱۰۹-۹

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

انتشارات فن آوران: تهران، خیابان انقلاب، مقابل دانشگاه تهران، پاساژ فروزنده، شماره ۱۱۸

تلفکس: ۶۶۹۵۳۹۹۸ تلفن: ۶۶۹۷۵۱۸۲

WWW.FANAVARAN-PUB.IR فروشگاه اینترنتی Email: fanavar2008ir@yahoo.com

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

۷	پیش درآمد
۹	مقدمه

فصل اول - نگاهی اجمالی به چند بحران

۱۳	۱-۱- زلزله
۱۴	۲-۱- برخی مشکلات موجود در زلزله بیم
۱۵	۳-۱- سیل استان گلستان
۱۶	۱-۱- اخبار
۲۰	۵-۱- نتیجه

فصل دوم - بررسی بحران و لزوم یک سیستم مشترک

۲۳	۱-۲- مقدمه
۲۴	۲-۲- خلاصه نکات دانستنی های مهم در بحران
۲۵	۱-۲-۲- شرایط اضطراری در بحران چیست
۲۵	۲-۲-۲- خصوصیات بحران
۲۵	۳-۲-۲- وجوه مشترک بحران ها
۲۶	۴-۲-۲- نمونه هایی از بحران در یک سازمان
۲۷	۵-۲-۲- واکنش های منفی روانی مختلف به هنگام مواجهه با بحران
۲۷	۶-۲-۲- اصول کلیدی مواجهه با بحران
۲۸	۷-۲-۲- آمادگی قبلی
۲۸	۸-۲-۲- اصول کنترل بحران
۲۹	۹-۲-۲- لزوم آمادگی و واکنش در وضعیت اضطراری
۲۹	۱۰-۲-۲- مسئول واکنش چیست
۳۰	۱-۱۰-۲-۲- اما مدیریت بحران با چیست
۳۰	۱۱-۲-۲- مدیریت بحران چیست
۳۲	۳-۲- بحران

۳۲	۲-۳-۱- بحران چیست
۳۴	۲-۴- تقسیم بندی کلی بحران ها
۳۴	۲-۵- تأثیرات بحران در سطح افکار عمومی
۳۶	۲-۶- فرصت هایی که بحران می تواند برای یک سیستم به همراه داشته باشد
۳۷	۲-۷- مدیریت بحران
۳۸	۲-۸- مدل پیشنهادی برای مدیریت بحران
۴۲	۲-۹- سامانه فرماندهی حادثه
۴۳	۲-۱۰- اصول سامانه فرماندهی حادثه
۴۵	۲-۱۱- بررسی بحران مربوط به طوفان کاترینا و نتایج آن
۴۸	۲-۱۲- بحران های ناشی از بلایای طبیعی
۵۰	۲-۱۳- نقش نیروهای نظامی در مدیریت بحران های طبیعی
۵۱	۲-۱۴- سابقه به کارگیری نیروهای نظامی در مقابله با حوادث و سوانح
۵۱	۲-۱۴-۱- توانمندی ها و زمینه ها برای نبردهای مسلح در مدیریت بحران- های مربوط به بلایای طبیعی
۵۳	۲-۱۵- نتیجه گیری
	فصل سوم- اصول سیستم فرماندهی سوانح Incident command system
۵۷	۳-۱- سیستم ملی مدیریت سوانح
۵۷	۳-۱-۱- ویژگی های NIMS
۵۸	۳-۱-۲- مفاهیم کلیدی NIMS
۵۸	۳-۱-۳- اصول و مفاهیم NIMS
۶۰	۳-۲- ICS چگونه بوجود آمد
۶۲	۳-۱-۲- اصول ICS
۶۷	۳-۲-۲- منابع موجود در عملیات امداد و نجات
۶۷	۳-۱-۲-۲- منابع خاص
۶۷	۳-۲-۲-۲- منابع ویژه
۶۸	۳-۳- فرمانده

۶۸	۳-۳-۱- واحدهای ذیل در سیستم باید وجود داشته باشد
۷۰	۳-۴-۱- قسمتهای سیستم فرماندهی حادثه
۷۰	۳-۴-۱- عملیات
۷۱	۳-۴-۲- واحد برنامه ریزی
۷۱	۳-۴-۳- واحد لجستیک
۷۲	۳-۴-۴- واحد اداری/مالی
۷۲	۳-۵- سایر موارد
	فصل چهارم - مقدمه ای بر سامانه فرماندهی حادثه
۷۴	۴-۱- سامانه فرماندهی حادثه
۷۵	۴-۲- تعریف ICS
۷۶	۴-۳- نکات قابل توجه در سامانه فرماندهی حادثه چیست
۷۷	۴-۴- ضرورت تهیه سامانه فرماندهی حادثه چیست
۷۷	۴-۵- هفت نیاز اساسی برای طراحی سامانه فرماندهی حادثه
۷۸	۴-۶- ویژگی های سامانه فرماندهی حادثه
	۴-۷- نقاط ضعفی که توسط سامانه فرماندهی حادثه از اهمیت خاص برخوردار بوده و مورد توجه قرار می گیرد
۷۹	۴-۸- سامانه فرماندهی حادثه به چه منظور طراحی شده است
۸۰	۴-۹- عناصر سازمانی فرماندهی حادثه
۸۲	۴-۹-۱- لایه های فرماندهی در سامانه فرماندهی حادثه
۸۲	۴-۱۰- تکامل تدریجی سامانه فرماندهی حادثه
۸۳	۴-۱۰-۱- فرمانده
۸۳	۴-۱۰-۲- مسئولیت های فرماندهی حادثه
۸۴	۴-۱۰-۳- اهداف پست فرماندهی
۸۴	۴-۱۰-۴- زنجیره فرماندهی
۸۵	۴-۱۰-۵- پرسنل فرماندهی
۸۵	۴-۱۱- مسئولیتها و وظایف مسئول بخش اطلاعات عمومی
۸۶	۴-۱۲- مسئولیتها و وظایف مسئول بخش ایمنی

۸۶	۴-۱۳- مسئولیتها و وظایف مسئول بخش هماهنگی سیستم مدیریت بحران
۸۷	۴-۱۴- مسئولیتها و وظایف مسئول بخش امنیت
۸۷	۴-۱۵- نقش مسئول بخش برنامه ریزی و پردازش اطلاعات
۸۸	۴-۱۶- نقش مسئول بخش عملیات
۸۸	۴-۱۷- نقش مسئول بخش پشتیبانی
۸۹	۴-۱۸- نقش مسئول بخش مالی واداری
۸۹	۴-۱۹- نتیجه گیری

فصل پنجم - آشنایی با مرکز کنترل و هماهنگی عملیات

۹۱	۵-۱- مقدمه
۹۲	۵-۲- تعریف مدیریت
۹۳	۵-۳- تاریخچه ICS
۹۴	۵-۴- سامانه فرماندهی سامانه ICS
۹۴	۵-۵- مرکز عملیات اضطراری - EOC
	فصل ششم - برنامه حوادث غیر سرریز بیمارستانی و سامانه فرماندهی

حادثه بیمارستان

۱۰۱	۶-۱- سیستم فرماندهی حوادث اضطراری بیمارستان HEICS
۱۰۲	۶-۲- انواع حوادث
۱۰۲	۶-۳- انواع درمان
۱۰۳	۶-۴- سطوح حوادث غیر مترقبه
۱۰۴	۶-۵- خصوصیات Hospital disaster Plan
۱۰۵	۶-۶- مشکلات اصلی بیمارستانها در حوادث
۱۰۵	۶-۶-۱- چرا برنامه حوادث غیر مترقبه بیمارستانی
۱۰۶	۶-۶-۲- استانداردهای برنامه حوادث غیر مترقبه بیمارستانی
۱۰۸	۶-۶-۳- حوادث غیر مترقبه خارجی
۱۰۹	۶-۶-۴- حوادث غیر مترقبه داخلی
۱۰۹	۶-۶-۵- موقعیت وقوع حوادث غیر مترقبه بیمارستانی
۱۱۰	۶-۶-۷- مراحل اجرایی برنامه حوادث غیر مترقبه

۱۱۴	۸-۶- ویژگیهای سامانه فرماندهی حوادث اضطراری بیمارستان
۱۱۶	۹-۶- چارت سازمانی و برگه‌های شرح مسئولیت HEICS
۱۱۹	۱۰-۶- کاهش خطرات سوانح در بیمارستانها
۱۲۱	۱-۱۰-۶- راهکارهای تخلیه اضطراری پرسنل و بیماران
۱۲۲	۲-۱۰-۶- سطوح آماده باش وضعیت بحران در حوادث اضطراری
۱۲۳	۱۱-۶- نتیجه

ضمیمه

۱۲۵	۱- الزامات متولی مدیریت بحران در ایران
۱۲۵	۲- خرد امدادی
۱۲۷	۳- سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی تهران بزرگ
۱۳۰	۴- مانور تخلیه کارکنان
۱۳۱	منابع و مراجع

پیش از آمد

امیر کبیر، تازه به محلش کارش رسیده بود و می‌خواست کار روزانه اش را شروع کند که یکی از خفایان نوپا، وارد شد و گزارشی را به رؤیت وی رساند:

«حاجی میرزا احمد ام، قصاب خانه سرپوشیده ملکی سراج الملک را که نزدیک قراول خانه دروازه قدس مسکن واقع است، اجاره کرده، بالاخانه و خود قهوه خانه را مملو از چلیک‌های نفت کرده است این انبار خیلی خطر دارد. چنانچه خدای نخواستہ حریق در آن جا واقع شود، بالا به پذیر نیست، لذا، مراتب به جناب وزیر نظام اطلاع داده شد.»

امیر، نگاهی به گزارش انداخت، ابروانش را درهم کشید، دقایقی را به فکر کردن گذراند و بعد، زیر لب زمزمه کرد:

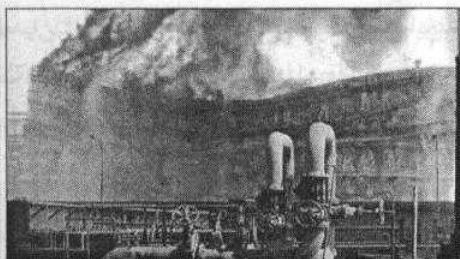
امان از جهل! امان از طمع! این مردم، به فکر خودشان هم نیستند و هیچ فکر نمی‌کنند که انبار کردن نفت، آن هم در مجاورت آتش اجاق، در جایی که هر روز ده‌ها نفر به آن تردد می‌کنند و چپق و قلیان می‌کشند، چقدر خطر دارد و یک جرقه چطور ممکن است تمام زندگیشان را خاکستر کند.

امیر کبیر که تازه چند ماهی می‌شد زمام امور کشور را به دست گرفته بود و علاقه و اشتیاق زیادی داشت تا تغییرات دلخواهش را در نظام سیاسی و اجتماعی کشور

شروع کند و ضمناً در روزهای قبل نیز چنان گزارش‌هایی به دستش رسیده بود، با خوداندیشید:

«شواهد نشان می‌دهد قهوه خانه میرزا احمد تنها مکانی نیست که چنین وضعیتی دارد و قطعاً خیلی‌های دیگر هم ممکن است اشتباه او را کرده باشند».

امیرکبیر، که برنامه‌های اصلاحی متعددی برای تغییر سیمای کشور داشت و براساس سبدها و شنیده‌هایش از زندگی مردم کشورهای دیگر و بیش از همه براساس مطالعات و اندیشه‌هایش علاقه مند بود طرحی نو دراندازد و به عقب ماندگی دیرینه کشور خانه دهد، نخستین کسی بود که تصمیم گرفت به موازات آگاه ساختن مردم در مورد خطرات آتش، نهادی هم برای مقابله با حریق در همه جای کشور ایجاد کند و چون در دوره ولیعهدی ناصرالدین شده سال‌ها در تبریز خدمت کرده و به چشم دیده بود در آن شهر تأسیسات و تجهیزاتی به امر آتش‌نشانی تخصیص یافته است و برادراری از اقدامات انجام شده در آن شهر و تعمیم آتش‌نشانی در سطح کشور را داشت، اما افسوس که عمرش کفاف نداد تا ایده‌های خود را به مرحله اجرا برساند و ناخردی شه جوان قاجار و توطئه و فتنه گری کسانی که به پشتوانه اغراض یا وابستگی‌های خود، چشم دیدن او را نداشتند، باعث شد تا بسیاری از اندیشه‌هایش برای تغییر سیمای ایران و از جمله تأسیس نهادی برای مقابله با آتش‌سوزی، از مرحله طرح خارج شود و اجرا نشده بماند.

مقدمه:

امروزه صنایع و کارخانجات، سرمایه و پشتوانه راهبردی اقتصادی و سیاسی کشورها محسوب می شوند. سوانح طبیعی و حوادث انسان ساز می توانند اثرات و پیامدهای مخربی در مراکز صنعتی و وضعیت معیشتی فرهنگی و اقتصادی جوامع و محیط زیست پیرامون آنها ایجاد کنند؛ این امر ضرورت آشنایی با فعالیتها و فرایند مدیریت مجموعه های تولیدی و صنعتی و کارخانجات را در شرایط اضطراری پررنگ تر می نماید. در کشور ما نیز با وجود تلاشهای فراوان برای جلوگیری از بروز سوانح و با وجود تدوین و بکارگیری انواع استانداردهای ایمنی ویژه صنایع و کارخانجات صنعتی، باز هم شاهد بروز بحران های متعدد بر اثر بروز سوانح در این

مراکز هستیم. این در حالی است که با برنامه ریزی برای مدیریت و کنترل این بحران ها و به حداقل رساندن خسارات ناشی از آنها، می توان به میزان قابل توجهی به کاهش مصدومیت ها، تلفات جانی و خسارت به دارایی های صنایع کمک نمود.

می دانیم که جهان همواره در جریان حوادث و بحران مختلفی قرار دارد حوادثی که یا به صورت طبیعی (غیر مترقبه) یا غیر طبیعی (مترقبه) بوجود می آید کشور ما ایران هم از این حیث بیرون نبوده و تاکنون وقوع بیش از ۴۰ مورد حوادث مختلف اعم از سیل، زلزله، رانش زمین، خشکسالی، طوفان های مختلف، اپیدمی و ... در کشور ما به ثبت رسیده است. ایران تاکنون ۱۵۳ مورد زلزله ویرانگر رخ داده است که ۱/۶۷٪ کل زلزله های دنیا شامل می شود. ایران به لحاظ شمار تلفات جانی ناشی از وقوع زلزله در قرن بیستم پس از کشورهای چین، ژاپن و ایتالیا رتبه چهارم را دارا می باشد.

کشور ما ایران همواره شاهد تغییرات زلزله‌شناسی، جوی و زیست محیطی بوده و بروز بحران‌های ناشی از بلایای طبیعی و همچنین بروز انواع حوادث صنعتی-انسانی، مانعی بر روند رو به رشد فعالیت‌های اقتصادی، صنعتی، کشاورزی محسوب می‌شود و به واسطه رخداد این حوادث، ایران یکی از کشورهای آسیب‌پذیر جهان محسوب می‌شود. سامانه فرماندهی حادثه یک رویکرد مدیریت حادثه ساختاریافته جهت یکپارچه سازی اقدامات سازمان‌های مختلف در صحنه حادثه است. آمادگی و برنامه ریزی مناسب در مدیریت بهینه منابع ضرورتی اجتناب‌ناپذیر در مدیریت بحران کشور است. سامانه فرماندهی حادثه از ساختارهای نظام مند جهت مدیریت حادثه و شرایط اضطراری است که با رویکردی برنامه ریزی شده قادر است قبل، حین و هم‌چنین پس از رویداد کمک‌شایانی به سازمان‌ها در امر حذف خطرات، مقابله، بازسازی شرایط بهینه و کاهش اثرات حادثه نماید.

از بدیهی‌ات مسلم آن است که پیشگیری قبل از وقوع حادثه امری ضروری و ارزان و مقدم بر امر امداد و نجات پس از حادثه می‌باشد، لذا با توجه به حتمی الوقوع بودن این حوادث می‌تواند تا راهکارهای مناسبی به منظور آمادگی جهت جهت مقابله با این حوادث برنامه ریزی‌ها مناسبی انجام گیرد تا جهت انجام عملیات‌های

امداد و نجات و امداد رسانی به حادثه دیدگان به بهترین نحو ممکن و استفاده بهینه و کمترین حجم از نیروهای دارای آمادگی کامل موجود و جلوگیری از هرگونه موازی کاری سیستم مدیریتی تدوین و اجرا گردد.

از آنجایی که قدرت ۶۰۰ رانشور در سطح سطح جمع ۵۰۰۰۰۰ کیلووات
 است که در فاصله ۱۰ کیلومتر شهر به مرکز ساختار کلی آن از
 این جهت بیش از ۱۰۰۰۰۰ کیلووات ساختاری را در بر گرفته بود
 و در نتیجه در سطحی میزان توانمندی در برابر آتش و سایر
 عوامل به نفع از خاک و ویرانه نمودن در این روزه پیش از رسیدن شهر
 به صورت کامل تخریب و خسارت خالی بالغ بر ۴۰-۵۰ نفر فوت و
 ۱۰۰۰۰ نفر زخمی و بیش از ۱۰۰۰۰ نفر قطع نخاع بر جای گذاشته است.

لرزه به همین دلیل تمامی جهت سطحی میزان آمادگی نیروهای امدادگر
 و از این جهت بود و مسئولان را بران داشت تا به نگرانی جهت پیشگیری